

Miten maaseutu vastaa tulevaisuuden kysyntään

Juha Kuisma 30.9. 2015 Miehikkälä

045 8847884

juha.kuisma@elisanet.fi

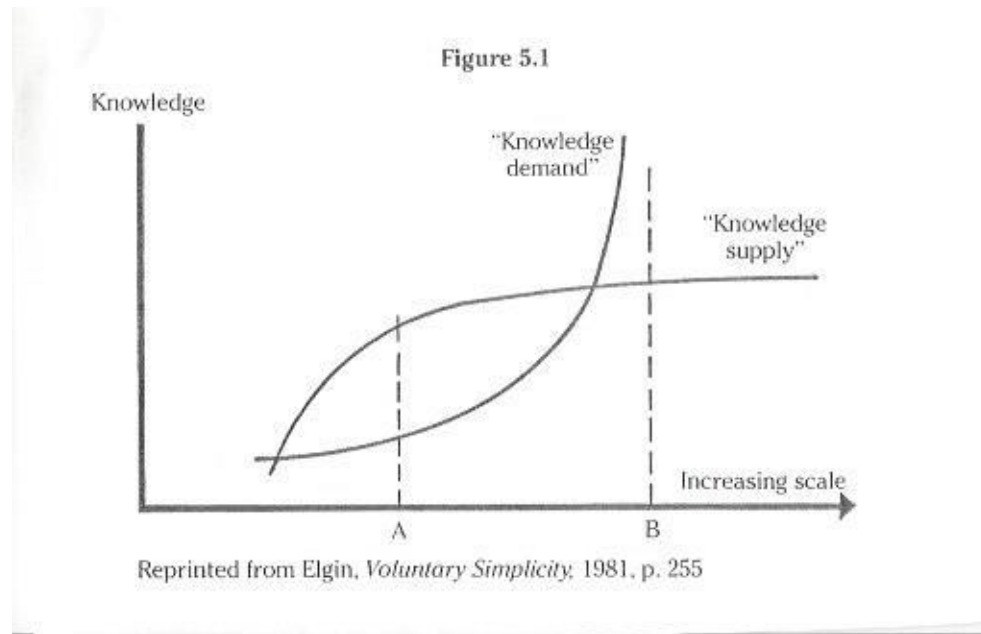
Analyysin neljä tasoa

- **1. Ihmisten väliset suhteet**
(elämyskulttuuri, asuminen, identiteetti)
- **2. Digitalisaatio**
(julkiset palvelut, kaupan rakenne, liikenne)
- **3. Biotalous**
(termodynaamisesti väistämätön)
- **4. Valtion rahat vähissä**
(valtiontalous: kohta 100 nrd velkaa)

Ihmisten väliset suhteet

- Länsimaisen ihmisen kaipuu aitoon ja autenttiseen (yhteisö, sukututkimus, uskonto, isänmaa..)
- Identiteetin muotoilu vapaa-ajan kautta (harrastukset, yhdistykset, urheilu, ”olohuoneet”, yksilöityminen)
- Paikallisuuden voima (tiedon ekonomia) = kunta
- Yhdessä tekeminen projektimaista

Tiedon kysyntä ja tarjonta

Asuminen

- Asuminen on arvojen ilmaisemista, jatkuva arkkitehtoninen kokemusvirta
- Maaseudulla asumisen kysyntä tarjontaa suurempaa (→ distribuoitu yhteiskunta)
- Verkostokylät – liikkumisen laajuus
- ”Maisemakaupunki” = seudullisuus yli rajojen, yhteistyörakenteet
- Kesämaa = kesämökkiläisyys; mökkien käyttötarkoituksen muutos

Identiteetti

- Mistä sinä olet kotoisin ?
- Mitä on miehikkäläläisyys ? 30 vuoden päästä?
- Identiteettipiste on se piste, joka saa ihmisen toimimaan ja jonka mukaan hän äänestää
- Bridging, bonding, trusting = sosiaalista pääomaa luovat prosessit

Julkisten palvelujen digitalisaatio

- Kunnan omassa päätöksenteossa ?
- Koulujen opetuskäytännöissä ?
- Ikäihmisten kotona asumisen tuessa ja kotipalveluissa ?
- Paikallisissa terveystalveuissa (mittaukset, kuntoilu...) ?
- Yrityspalvelut ja elinkeinoelämä ?

Kaupan rakenne

- Nettikauppa haastaa ja murtaa kaupan rakenteen – myös ruokakaupassa
- Postin lokeroбокsit, entä kylien terminaalit?
- Kuljetusten yhdistäminen, integroiva logistiikka vrt entiset ”sekajunat”
- ABC ja R-kioskit osaksi julkista palvelutarjontaa

Liikenne

- Tavara ja henkilökuljetusten yhdistäminen
- Kimppakyydit ja verotus?
- Taksit siirtyvät omaan Uberiinsä ?
- Kuljettajaa vailla olevat junat ja autot?
- Biokaasun ja biodieselin jakeluasemat
- Miehikkälä suuren liikennevirran äärellä

Mitä biotalous (bioeconomy) on ?

- biomassaan perustuvia tuotteita
- biologisten prosessien käyttöä tuotannossa
- tuotannon yhdentämistä (haitattomaksi) osaksi luonnon kiertoja ja ekosysteemiä
- fossiilisten polttoaineiden aikakautta seuraava talouden konsepti

**** määrittelyn vastattava asian substanssia**

Oleonnaista biotaloudessa

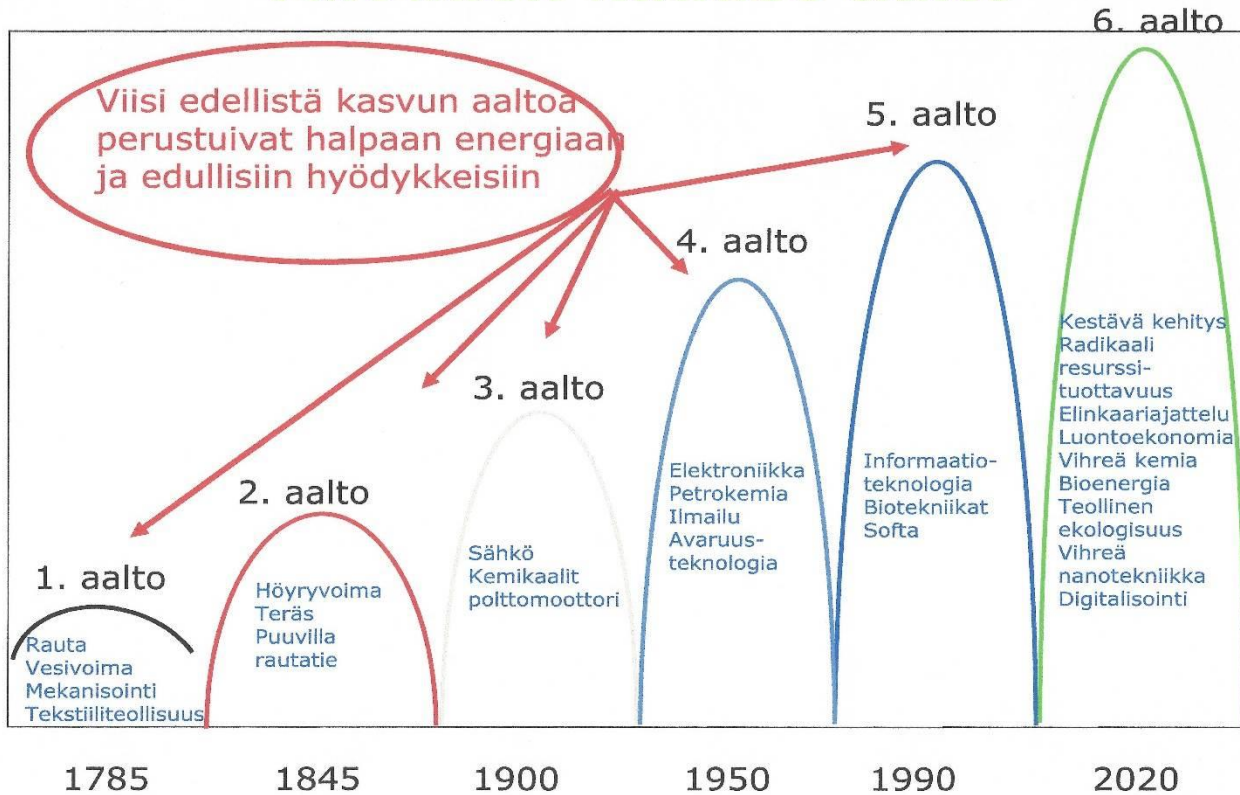
- Bioottisuus ja biodiversiteetti huomioon (luonnon elämää ylläpitävä järjestelmä)
- Viable technologies eli positiivinen polkuriippuvuus
- Uusiutuvaan energiaan perustuvat kierrot
- Tuotantofunktioihin kirjoitetaan kaikki panokset ja tuotokset sekä jäte
- Ekosysteemiymmärrys

Kilpailevia käsitteitä

- Cleantech (pelkkä markkinointitermi)
- Vihreä talous (1.tapa mitata talouden kehittymisen suuntaa 2. ideologiapuhetta)
- Kiertotalous (kesken jäänyt biotalous-oivallus)
- Biotalous on tuotannon vallankumous

Talouden kuudes aalto

I
N
N
O
V
A
T
I
O
A
S
T
E

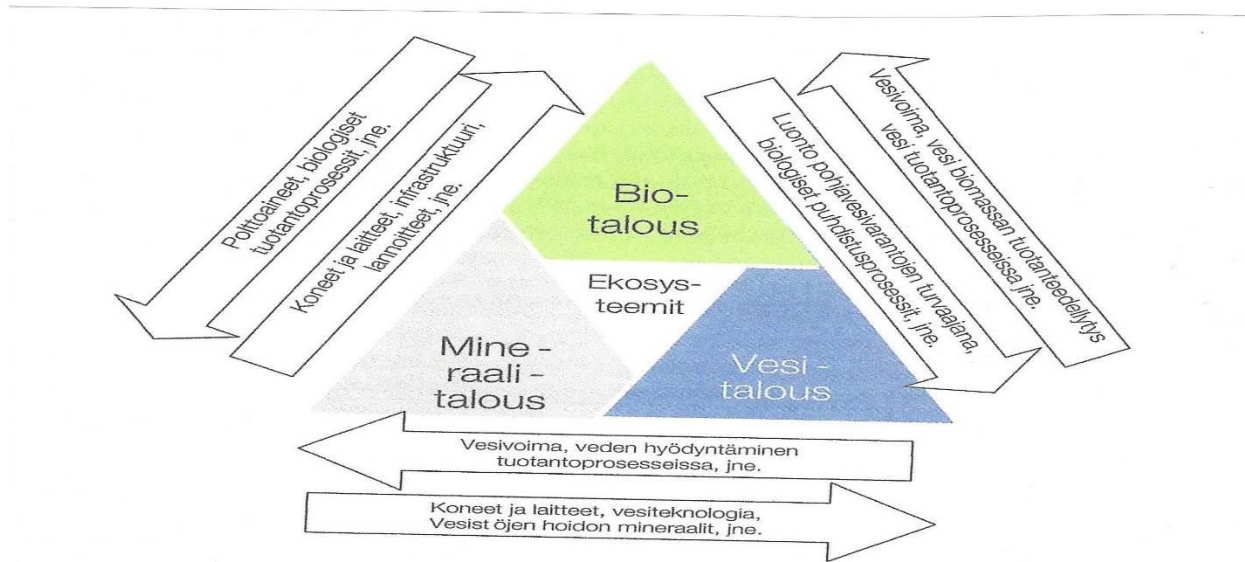

Luonnonvarapolitiikka + 30 v

- 1. Biotalous → uusi teollinen polku
- 2. Vesitalous → strateginen maailmalla
- 3. Kivennäistalous → kaivostoiminta x 2
- 4. (Fossil fuels) → irtautumisen horisontti

Syntyy talouden BMW -kolmio, jonka keskelle ekosysteemipalvelut ja rajapinnoille innovaatioalueet

BMW-kolmio

Biomassan erityisyys

- uusiutuu itse ilman ihmisen vaivaa
- jakautunut suhteellisen tasan kautta maapallon
- ilmastoneutraalia hiilenkiertoa
- biomassa > < biospot arvohierarkia

Biotalous Suomessa 2011

- Tuotos yli 60 mrd e
- BKT –osuus 16,1 %
- Osuus viennistä 26 %
- Työllisiä 320 000 henkeä

→ tavoite: 120 mrd tuotoksella 100 000 uutta työpaikkaa

Biotuotteiden arvohierarkia

lääkkeet

kosmetiikka

kuidut, muovit, pakkaukset

paperi, puutuotteet, 3D –massa, pinnoitteet

sähkö, lämpö, biodiesel, biokaasu, bioöljy

”hiilihylky”

Biotalous ja Miehikkälä

- Biomassoja on kaikilla, yritysten juurruttaminen ratkaisee → sertifioitu yritysalue biotalousyrityksille, LUT avuksi
- Kunta kysynnän luoja: lämpö ja liikennepolttoaineet
- Olemassa olevat yritykset ja niiden kasvu
- Bio-Demola eli nuoret kehittämisen resurssiksi

Mitä on biotalous -osaaminen

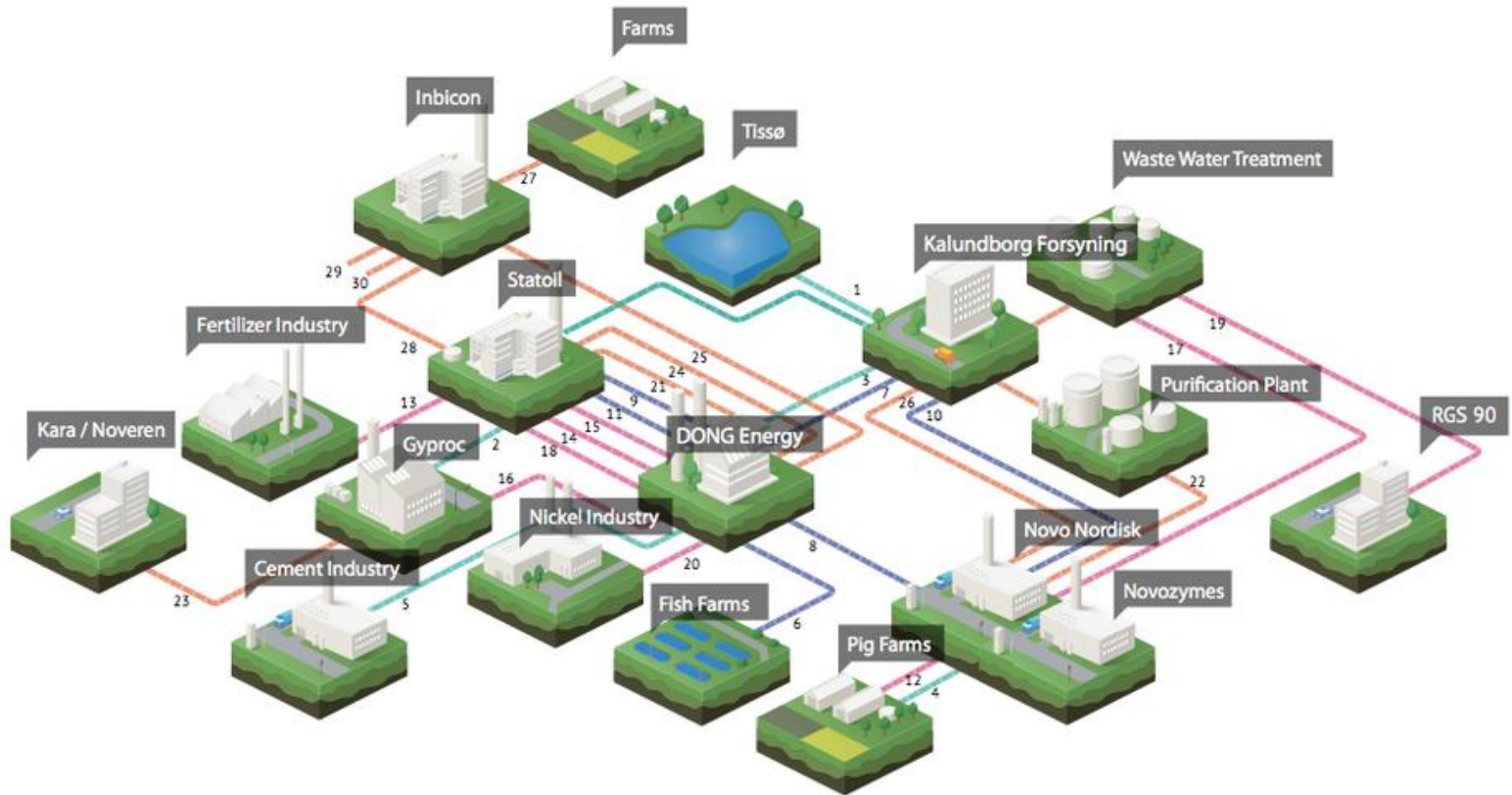
- uudistuvuus tuotteen ”alussa” ja ”lopussa”
- teollinen tuotanto ja luonnonhoito yhtyvät
- teknologiaa, joka imitoi luontoa
- insinööriosaamisen pääpaino ekosysteemitietoon ja ekologiseen ymmärrykseen
- kiertojen sulkemisen periaate + materiaalitaseet
- ”kaskadisuus” eli porrastettu käyttö

Periaatteita

- Tuotanto imitoi luontoa, luonnossa kaikki kiertää; ”toisen jäte on toisen panos”
- Kiertoja pyörittää uusiutuva energia
- Entropian lain mukaiset tuotantofunktiot
- Kaskadisuus = energiakäyttö lopuksi
- Jalostusarvoa edeltää logistinen virta
- Alueelliset luonnonhoidon instituutiot
- Uusiutuvuus alussa ja loipussa

Kalundborg, Tanska

— 2000-2010 —

Yhdyskuntarakenne

- yhdyskuntarakenteen optimi biotalouden oloissa on hajakeskitetty rakenne
- ”ei se suuruuden ekonomia vaan solmukohdat”
- ekosysteemipalveluiden maksimikäyttö, biodiversiteettiä tuhoamatta
- Folke Günther: kaupunkien ruralisointi
- biomassan kuljetussäde ratkaisee?
- biologisten prosessien arkkitehtuuria

Valtion vähät rahat

- Kehitys ei juurikaan perustu ”valtionrahaan” vaan paikallisten voimien kehittämiseen
- SOTE –ratkaisu muuttaa kunnat kokonaan toisenlaisiksi v. 2017 jälkeen
- Itsehallintoalueiden lukumäärä ja raja- & tuleva tehtäväkokonaisuus
- SOTEn rahoitus valtion keräämän veron kautta ?

Pienen kunnan roolit SOTE - uudistuksen jälkeen

- Paikallisen elinvoiman kokoaja
- Yhteisögeneraattori
- Kansanvallan kanava
- Pelkkä palvelukone
- Kotiseutuyhdistys ja historian vaaliminen
- Laskelmoitu saattohoito

HUOM Kuntaliitosten pakko katoaa

Keskustelun merkityksestä

- Demokratian ydin on keskustelussa, se mahdollistaa ymmärtämisen ja sitoutumisen
- Keskustelun tuloksena on ”jotakin kolmatta”, jota ei ollut ennen keskustelua
- Päätöksentekoon tähtäävä keskustelu täytyy aina dokumentoida
- Keskustelu mahdollistaa valinnan ja se taas luo läpimurron

Kunnallisneuvos Janne Kivivuori

”Kokouksissa käymällä ja papereita kirjoittamalla ne asiat hoidetaan”